

S. Sayısı : 173

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1939 malî yılı bütçesine munzam tahsisat verilmesi hak- kında kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/421)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/2311

25 - V - 1940

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü bütçesine munzam tahsisat verilmesi hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 24 - V - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Kanun projesi esbabı mucibesi

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünün 1939 malî yılı bütçe kanunu projesinin teklifinde, normal bir işletme faaliyeti ile bir sene zarfında yapılacak münakalât esas tutulmuş ve idarenin üst yapı ve diğer tesisatının bakım ve tevidi masrafları da bu esasa müsteniden hesap edilerek tahsisatı da buna nazaran istenmiştir.

1939 malî yılı işletme programının icabları olarak üst yapının ve diğer tesisatın bakım ve tevidi normal bir tarzda tatbik edilmekte iken malûm olduğu veçhile senenin henüz yedinci ayında birdenbire Erzincanda vukubulan büyük yer sarsıntısı felâketinin ve yer yer devam ve tevali eden diğer sarsıntıların, şebekenin Erzincan - Samsun kısmının gerek üst yapı ve gerek diğer tesisatında mühim tahribat vücade getirmiş ve binnetice bir kısım tesisatın yeniden inşa edilecek derecede tamir ve islahlarına ve bir kısmının da yeniden tesislerine sebep olmuştur.

Diğer taraftan bu felâkete inzimam eden ve Samsun - Sivas - Kütahya - Balıkesir, İzmir - Manisa - Bandırma, Edirne - Karaağaç mıntakalarında vukubulan sel ve tuğyan hâdiseleri bu mıntakalarda da dehşetli tahribat ve çöküntüler yapmış olub emniyeti seyrüsefer bakımından bunların biran evvel izalesile hattın seyrüsefere salih bir hale getirilmesi zarureti başgöstermiştir.

Aynı zamanda bu sene zarfında geçen yıllara nisbetle kısım şiddetli devam etmiş bulunması bilhassa karlı mıntakalarda üst yapının bakımı meyanına dahil bulunan kar küreme ve temizleme masraflarını normalin fevkinde arttırmış bulunmaktadır.

Binaenaleyh arzedilen bu sebebler dolayısıyla tahaddüs eden fevkalâde vaziyetlerin normal işletme masrafları önlenmesine maddeten imkân hâsıl olmadığından ve esasen aşağıda da tebarüz ettirildiği veçhile 1939 malî yılı için tahmin edilen trafiğin memnuniyetbahş bir tarzda artması, bilhassa trenlerin seyrüseferiyle çok yakından alakalı olan üst yapının ve üst yapı üzerinde bulunan köprüler, tüneller, viyadükler, menfezler ve buna mümasil diğer tesisatın bakım ve tevid masraflarını trafik ve işletme varidatı ile mütenasiben arttırmış bulunduğundan 1939 malî yılı işletme masraflarının 8 nei faslının 2 nei (Üst yapının bakım ve tevidi) masrafları maddesine (335 000) lira ve yine aynı faslın 3 neü (Diğer tesisatın bakım ve tevidi) masrafları maddesine de (100 000) lira olarak ceman 8 nei fasla (435 000) liralık munzam bir tahsisat talebine ihtiyaç ve zaruret hâsıl olmuştur.

Teklif edilen (435 000) liralık munzam tahsisatın karşılığına gelince :

1939 malî yılı varidat bütçesini teşkil eden (39 130 000) liradan (2 000 000) lira kadar bir azlaı varidat elde edileceği tahmin edilmiş ve ona göre teahhüdata girişilmişti.

Halbuki mart 1940 sonu itibarile 10 aylık elde edilen işletme varidatı (34) milyon küsur bin liradan ibarettir. 18 nisan 1940 tarihine kadar tahakkuk eden varidat miktarına nazaran nisan ve mayıs 1940 aylarında elde edilecek varidatla işletme varidatı muhammenatına nazaran (4) milyon lirayı müteceviz fazlalık teğmin edilecektir. Binaenaleyh teklif edilen munzam tahsisat için işbu varidat fazlası karşılık gösterilmiş olduğundan ilişik kanun projesi tanzim ve takdim edilmiştir.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 87

Esas No. 1/421

28 - V - 1940

Yüksek Reisliğe

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü bütçesine munzam tahsisat verilmesi hakkında, Başvekâletin 25 - V - 1940 tarih ve 6/2311 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası encümenimize havale edilmiş olmakla Münakalât vekâleti müsteşar muavini ve Devlet demiryolları ve limanları umum müdürü hazır oldukları halde okundu ve konuşuldu :

Alınan izahata nazaran memleketin muhtelif yerlerinde vukua gelen zelzele, seller ve nehirlerin taşması üst yapıda mühim tahriplere sebebiyet verdiği gibi kışın bu yıl şiddetli gemçesi de kış muntakalarındaki güzergâhlarda kar küreme ve temizleme masraflarını normalin fevkine çıkarmıştır. Evvelden derpişi mümkün bulunmayan bu hâdiselerin istilzam ettiği masrafları karşılamak ve üst yapının bakım ve teedidi tertibindeki ve trafiğin 1939 yılında şayanı memnuniyet bir surette çoğalmış bulunması sebebiyle tesisatın bakım ve teedidi tertibindeki mevcut tahsisatlar kifayet etmediğinden ve her ayın tahsisatını

da ay sonunda tediye zarureti bulunduğundan mayıs tahsisatını tesviye edebilmek için 1939 bütçesinin bu tertiblerine aynı yılın varidat fazlasından karşılanmak üzere ceman 435 000 liralık munzam bir tahsisat verilmesi maksadile sevk edildiği anlaşılan kanun lâyihası encümenimizce kabul şayan görülerek aynen kabul edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis Kırklareli <i>B. Denker</i> Kâtib İstanbul <i>F. Öymen</i> Isparta <i>Mükerrem Ünsal</i> Kayseri <i>F. Baysal</i> Trabzon <i>Sırrı Day</i>	Reis V. Kastamonu <i>T. Coşkan</i> Bursa <i>A. N. Ayas</i> Isparta <i>R. Ünlü</i> Malatya <i>M. Öker</i> Yazgad <i>A. Sungur</i>	M. M. Kocaeli <i>Salâh Yargı</i> Giresun <i>M. Akkaya</i> Kayseri <i>Suad Ürgüblü</i> Seyhan <i>Naci Eldeniz</i>
--	--	--

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1939 malî yılı Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü bütçesine munzam tahsisat verilmesi hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1 — 1939 malî yılı Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü bütçesine 3 ncî faslının 2 nci (üst yapının bakım ve tecdidi) maddesine (335 000) ve 3 ncü (diğer tesisatın bakım ve tecdidi) maddesine (100 000) lira munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanun hükmünü icraya

Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

24 - V - 1940

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Fethi Okyar</i>	<i>S. Arıkan</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Fayik Öztrak</i>	<i>Ş. Sraacoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>		<i>H. Çakır</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
	<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>
Mü. V.	Ti. V.	
<i>A. Çetinkaya</i>	<i>N. Topcoğlu</i>	